

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Strasbourg, den 12.9.2023
SWD(2023) 313 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSANALYSEN

Ledsagedokument til

forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner

{COM(2023) 533 final} - {SEC(2023) 313 final} - {SWD(2023) 312 final} -
{SWD(2023) 314 final}

Resumé
Konsekvensanalyse af revisionen af direktivet om forsinket betaling (direktiv 2011/7/EU)
A. Hvad er problemet, og hvorfor er det et problem på EU-plan?
Hvert år udveksles der ca. 18 mia. fakturaer i EU. Det er mere end 500 fakturaer hvert sekund, og af disse betales næsten 50 % for sent. Forsinkede betalinger påvirker likviditeten og forudsigeligheden af pengestrømme og øger dermed behovet for driftskapital og bringer en virksomheds adgang til ekstern finansiering i fare. Som følge heraf påvirkes væksten og konkurrenceevnen, produktiviteten reduceres, og sandsynligheden for afskedigelser og konkurser stiger. Virkningerne af forsinkede betalinger mærkes i forsyningskæderne, da betalingsforsinkelsen ofte sendes videre til leverandørerne. Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der er afhængige af forudsigelige pengestrømme, påvirkes i høj grad af disse negative virkninger. Forsinkede betalinger har også skadelige sociale virkninger. Nogle sektorer er mere sårbare end andre over for forsinket betaling. F.eks. bygge- og anlægssektoren. Den grundlæggende årsag til forsinkede betalinger er ubalancen i forhandlingsstyrken mellem en lille leverandør og en stor kunde, da forsinket betaling er en attraktiv form for omkostningsfri finansiering for debitor. De årsager, der forårsager problemet, omfatter utilstrækkelige forebyggende foranstaltninger, uegnede afskrækkende foranstaltninger og utilstrækkelige håndhævelses- og klagemekanismer.
Hvilke resultater skal der opnås?
Generelle mål: A. at styrke virksomhedernes konkurrenceevne og vækst ved at forbedre betalingsdisciplinen hos offentlige myndigheder, store virksomheder og SMV'er B. at beskytte SMV'er mod de negative virkninger af forsinket betaling ved at fastsætte regler, der fremmer fair og rettidig betaling i handelstransaktioner. Specifikke mål: 1) at forhindre forsinket betaling 2) at lette rettidige betalinger 3) at styrke virksomhederne og sikre mere retfærdige betalinger i handelstransaktioner.
Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan (nærhedsprincippet)?
EU har i de seneste 30 år taget fat på problemet med forsinket betaling i handelstransaktioner. Dette initiativ reviderer eksisterende EU-lovgivning (direktiv 2011/7/EU) og kan derfor kun gennemføres på EU-niveau. Nogle EU-medlemsstater har vedtaget strengere regler end dem, der er fastsat i direktivet. For eksempel ved at sætte loft over betalingsfrister i B2B-transaktioner, når kreditoren er en SMV, og ved at oprette håndhævelsesorganer. For at undgå et uensartet indre marked i EU er det nødvendigt at sikre, at reglerne håndhæves på samme måde.
B. Løsninger
Hvilke løsninger har man overvejet for at nå målene? Foretrækkes en bestemt løsning frem for andre? Hvis ikke, hvorfor ikke?
Løsning 1: at forhindre, at der sker forsinket betaling Politiske foranstaltninger under denne løsningsmodel har til formål at forhindre forsinket betaling ved at sikre rimelige betalingsbetingelser. Der er fastsat maksimale betalingsbetingelser, også for proceduren til kontrol af overholdelsen af kontraktkravene. Der er også medtaget bestemmelser, der giver SMV'er uddannelse i kreditstyring og finansiell forståelse. Løsning 2: at lette rettidig betaling De politiske foranstaltninger under denne løsningsmodel har til formål at afhjælpe forsinkede

betalinger ved at styrke håndhævelsen af reglerne og sikre, at betalingsbetingelserne overholdes. Det nuværende direktivs afskrækkende foranstaltninger, nemlig retten til morarenter og den faste kompensation, gøres mere effektiv ved at gøre morarenter obligatoriske og øge den faste kompensation. Håndhævelse er en vigtig drivkraft for problemet med forsinkede betalinger. De muligheder, der er blevet vurderet, varierer derfor afhængigt af de beføjelser, der er tillagt et nationalt håndhævelsesorgan, der er udpeget af EU-medlemsstaterne. Løsningsmodellen omfatter også synergier med offentlige udbud for at beskytte underleverandører i offentlige arbejdskontrakter.

Løsning 3: at styrke klagemekanismerne, sikre rimelige betalingsbetingelser og styrke virksomhederne

Politiske foranstaltninger under denne løsningsmodel fremmer retfærdighed og adgang til effektive klagemekanismer, hvis betalingsbetingelserne ikke er opfyldt. EU's medlemsstater vil skulle indføre mæglingsværktøjer, der er let tilgængelige for SMV'er, og imødegå urimelige kontraktvilkår og urimelig praksis gennem deres nationale lovgivning.

Den foretrukne løsning. Hver løsningsmodel har potentielle fordele, men indebærer også visse risici, når de gennemføres alene. Konsekvensanalysen konkluderede, at den foretrukne vej frem består af en pakke af de mest effektive og virkningsfulde foranstaltninger under de tre løsningsmodeller. Konsekvensanalysen konkluderede også, at en forordning er den foretrukne form for retsakt.

Foretrukken politikpakke: 1a + 2a + 3b

- Begrænsning af betalingsfrister til 30 dage i B2B-transaktioner.
- Kontrol- eller godkendelsesprocedure begrænset til 30 dage (ingen undtagelse).
- EU's medlemsstater fremmer adgangen til uddannelse i kreditstyring og finansiell forståelse, herunder digitale betalingsværktøjer for SMV'er.
- Morarenter påløber automatisk (begrebet "berettigelse" bortfalder), og slutdatoen for påløbne renter præciseres.
- Den faste kompensation for hver transaktion, der betales for sent, forhøjes til 50 EUR for at afspejle inflationen.
- EU-medlemsstaterne skal udpege organer, der er ansvarlige for at håndhæve loven, foretage undersøgelser på eget initiativ eller gennem klager, og har beføjelse til at udstede administrative sanktioner og offentliggøre navnet på lovovertrædere. Anvendelse af digitale værktøjer til en mere effektiv håndhævelse.
- I forbindelse med offentlige bygge- og anlægskontrakter skal ordregivende myndigheder og ordregivere kontrollere, at betalingen til hovedentreprenøren er blevet overført til de direkte underentreprenører.
- EU's medlemsstater skal indføre et nationalt mæglingssystem til bilæggelse af betalingstvist i handelstransaktioner.
- EU's medlemsstater skal tage spørgsmålet om urimelige kontraktvilkår og urimelig handelspraksis op via deres nationale lovgivning.

Hvad er de forskellige interessenters synspunkter? Hvem støtter hvilken løsning?

Resultaterne af høringerne: 939 svar til SMV-panelet, 117 svar på den offentlige høring, 137 svar på indkaldelsen af feedback og flere møder med interessenter. Næsten 83 % af SMV-panelet og 36,7 % af respondenterne i den offentlige høring støtter fastsættelsen af betalingsfrister, hvor 30 dage foretrækkes. Et begrænset antal erhvervssammenslutninger er imod loftet og/eller opfordrer til sektorspecifikke undtagelser. Næsten 81 % af SMV-respondenterne bekræftede, at der aldrig betales renter og kompensationsgebyrer. 84 % af SMV-respondenterne anså oprettelsen af håndhævelsesorganer for at være nyttig eller meget nyttig. Næsten 60 % af respondenterne i den offentlige høring var enige i, at de offentlige myndigheder bør indføre mekanismer til at kontrollere, at hovedentreprenørerne betaler deres

underleverandører til tiden. Oprettelsen af et nationalt mæglingssystem fik positive svar både i indkaldelsen af feedback og i den offentlige høring. SMV-panelet indsamlede også en omfattende oversigt over urimelig praksis med henblik på at omgå loven.

C. Den foretrukne løsnings virkninger

Hvilke fordele er der ved løsningen?

Samlet set vil virkningen være til gavn for virksomhederne. Kortere betalingstider, anslået til 35 %, vil frigøre likviditet og gøre betalingerne mere forudsigelige. Mindre markedsaktører vil være mindre tilbøjelige til at stå over for urimelige betalingsvilkår og vil have effektive klagemuligheder, når de står over for forsinkede betalinger. Omkostningerne i forbindelse med inddrivelse fra debitorer (anslået til 340,2 mio. mandetimer, svarende til 8,74 mia. EUR) vil blive væsentligt reduceret. Etablering af mægling vil gøre det muligt for virksomhederne at spare 27 mio. EUR i undgåede retssager om året. Dette initiativ øger også retfærdigheden i forretningsforbindelserne.

Offentlige myndigheder drager fordel af mæglingssystemer, både direkte, hvis de ønsker at bilægge en tvist med en leverandør, og indirekte ved at mindske byrden for retssystemet. Samlet set fører dette til en reduktion af forsinkede betalinger, hvilket betyder færre konkurser og dermed forbundne omkostninger for de offentlige finanser.

Forbrugerne berøres ikke direkte af dette initiativ.

Hvad er omkostningerne ved den foretrukne løsning (virksomheder og offentlige myndigheder)?

De fleste omkostninger, der påvirker alle virksomheder, er engangsomkostninger. Disse omfatter ajourføring af standardfakturaer for at afspejle nye betalingsbetingelser og justerede kompensationsgebyrer, der anslås til 243 mio. EUR. Tilbagevendende omkostninger afholdes hovedsagelig af debitorer, der i øjeblikket betaler for sent: automatisk betaling af renter og (forhøjet) kompensation, potentielle administrative bøder og tab af problemfri kredit, når de tvinges til at betale til tiden. Disse omkostninger kan helt undgås, hvis debitorerne betaler til tiden.

De omkostninger, der er forbundet med statskassen, synes at være begrænsede og forholdsmæssige. De offentlige myndigheder vil skulle afholde visse omkostninger til at udpege og drive håndhævelses- og mæglingsorganer. Disse omkostninger anslås til 70-105 mio. EUR om året for EU-27 (60-65 mio. EUR til håndhævelsesorganer og 10-40 mio. EUR til mæglingstjenester).

Hvordan påvirker den foretrukne løsning SMV'er og konkurrenceevnen?

Virkninger for små og mellemstore virksomheder:

SMV-filteret klassificerer dette initiativ som "yderst relevant". Den foretrukne løsning blev støttet af SMV'er i SMV-panelet og i den offentlige høring. Mens alle SMV'er forventes at drage fordel af initiativet, vil mikro-SMV'er, der er mere udsatte for problemet, få større gavn heraf. Fra **kreditors** side forhindrer forsinkede betalinger virksomhederne i at vokse og tvinger dem til at spille ressourcer på gennemsnitligt 5-10 % af det samlede administrative arbejde på opfølgning af debitorer. Det er tid, som SMV'er kunne have brugt mere produktivt, f.eks. til at få uddannelse eller søge nye forretningsmuligheder.

Fra **debitors** side gælder det, at jo større virksomheden er, jo mere sandsynligt er det, at den

betaler for sent. I gennemsnit forventes ca. 41 % af SMV'er at drage fordel af et loft over betalingsfristerne på 30 dage. Der forventes bredere virkninger for mikrovirksomheder (50 %), mens begrænsningen af verifikationsproceduren til 30 dage kan gavne op til 66 % af SMV'erne. Indførelse af obligatoriske renter og kompensationsgebyrer vil forbedre den nuværende situation, hvor 81 % af SMV'er og 93 % af mikrovirksomheder i øjeblikket aldrig modtager en sådan kompensation. Strengere håndhævelsesregler vil forbedre betalingsresultaterne. Foranstaltninger til støtte for underleverandører i offentlige arbejdskontrakter vil have en positiv indvirkning på SMV'er (gennemsnitligt 80 % af værdien af et stort bygge- og anlægsprojekt gives i underentreprise til SMV'er). Nationale mæglingssystemer vil føre til økonomiske fordele for de virksomheder, der i øjeblikket er afhængige af sagsanlæg ved domstolene, og hurtigere tvistbilæggelse for de virksomheder, der i øjeblikket undgår at gå til domstolene for at inddrive ubetalt gæld.

Konsekvenser for konkurrenceevnen: Virkningen af den foretrukne løsningsmodel på pris/omkostninger og den innovative konkurrenceevne forventes at være positiv. Med en øget samlet likviditet i økonomien har virksomhederne mere likviditet til at investere i innovation eller til at give omkostningsreduktioner videre til forbrugerne. Omfordelingen af likviditeten i økonomien er mere retfærdig, fordi alle virksomheder betaler for den likviditet, de har brug for og bruger. Betingelserne for at drive virksomhed vil være mere forudsigelige, hvilket vil resultere i et mere gunstigt erhvervsklima.

Med hensyn til den internationale konkurrenceevne vil virksomheder, der importerer eller eksporterer, uvægerligt støde på uoverensstemmelser med hensyn til betalingsfristernes længde (mellem deres kreditorer og debitorer). De påtagne risici i forbindelse med disse misforhold håndteres på markedsvilkår af udbydere af handelsfinansiering (f.eks. kontante forskud, remburs). Desuden er risikoen for, at virksomheder uden for EU underbyder EU-virksomheder ved at tilbyde lange betalingsfrister på et marked uden for EU, yderligere begrænset af det forhold, at mange EU-partnerlande såsom Canada, USA, Tyrkiet og Det Forenede Kongerige allerede har regler om forsinkede betalinger.

Vil den foretrukne løsning få andre væsentlige virkninger?

Alle politiske løsningsmodeller vil påvirke beskæftigelsen, retfærdigheden i virksomhedskulturen og erhvervsdrivendes trivsel. Ingen af løsningsmodellerne vil have en direkte indvirkning på miljøet. Ingen af de politiske løsningsmodeller vil være til væsentlig skade for miljøet.

Proportionalitetsprincippet?

Alle politiske løsningsmodeller er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og nærhedsprincippet. De medfører kun omkostninger for virksomhederne, som er nødvendige for at nå målene, og giver medlemsstaterne mulighed for at foretage skøn (f.eks. udpegelse af håndhævelsesorganer, gennemførelse af uddannelse i kreditstyring og klageforanstaltninger, identifikation af urimelig betalingspraksis). I konsekvensanalysen beskrives også afviste løsningsmodeller.

D. Opfølgning

Kommissionen vil overvåge og evaluere initiativets virkninger 4 år efter den nye lovgivnings ikrafttræden. Det europæiske betalingsobservatorium og rapporter udarbejdet af medlemsstaterne på eget initiativ eller af tredjeparter vil også støtte overvågningsprocessen i forbindelse med dette initiativ.